

כיתה
א'

לתת זה גם לקבל

הקדמה

"עולם חסד יבנה" (תהילים פט, ג).

החסד, יסודו של עולם. מצות החסד, הנחשבת לעמוד התווך של העולם כולו מהווה גם תשתית ויסוד לעולמו החברתי של האדם. בחברה האמונה על הקפדה ודקדוק במצוות שבין אדם לחברו, מהווה החסד יסוד נכבד. חברה ערכית הדוגלת בנתינה לזולת ובעשיית חסד עם הסביבה כולה, מעודדת את היחידים שבה לגלות אכפתיות וערנות לטוב, להושיט יד לאחר ולחתור לכינון עולם חברתי המושתת על גמילות חסדים.

רציונל

במימוש של ערך הנתינה יש להבחין בסוגים השונים כמו: נתינה מוחשית, מילולית ומופשטת; באופנים השונים של ביצוע הנתינה (באופן ישיר או עקיף) ובנמענים השונים לנתינה בסביבה הקרובה והרחוקה. הנתינה מגלמת בתוכה את האחריות החברתית והמחויבות המוסרית, וכשמהלכה הינם משמעותיים, מכוונים ורלוונטיים יש בכוחה לתרום לנותן, למקבל ולחברה. הנתינה משפיעה על הנותן בהיבטים שונים. היא מספקת לו התנסות ערכית וחוייית הצלחה ומעניקה לו תחושת סיפוק, העצמה, נחיצות, מועילות, נאהבות ושייכות. לא בכדי נחשב ה"נותן" גם כ"מקבל". חשוב לחנך לנתינה כבר בגיל הרך המאופיין באגוצנטריות ובראיית ה"אני" במרכז. מטבעו, הילד הצעיר נוטה להתרכז בצרכיו, וחשוב לזמן לו מצבים שבהם יתנסה בנתינה לחבריו תוך שהוא מזהה את הקבלה שבעקבות נתינה זו.

מטרות

- בירור הנתינה המוחשית והמילולית שיש בכוחן של התלמידות להעניק זו לזו.
- זיהוי ה"קבלה" שבעצם הנתינה.
- העלאת מודעות התלמידות להשפעותיה של הנתינה על האווירה בחברה ועל הגשותיהן.

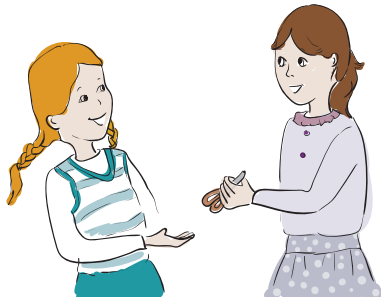
מודל ההפעלה

מהלך להתנסות בנתינה אישית לפרט ולכיתה.

האזינו לטקסט "לתת זה גם לקבל":

לתת זה גם לקבל

שמי טובה ואני רוצה לספר לכם קצת על עצמי ועל החברות הטובות שלומדות איתי בכיתה. השנה התחלתי ללמוד בכיתה א' בבית-ספר "הלב". בתחילת השנה התרגשתי מאוד. אפשר לומר שאפילו פחדתי. הכול נראה לי כל כך גדול ואחר מהגן שאליו הייתי רגילה. לא הכרתי חלק מהילדות בכיתה, והמורה נראתה שונה מהגננת שאהבתי. לא הייתי בטוחה למי אני יכולה לפנות כשקשה לי, כשעצוב או כשיש לי בעיה.

היום אני מרגישה בטוחה כי אני יודעת שבכיתה שלי לומדות חברות שאוהבות לעזור אחת לשניה ולתת משלקן לאחרות כדי שכולן תרגשנה נעים ותוכלנה ללמוד בהצלחה.

חברותי לכיתה תמיד משאילות עיפרון, מחדד, צבעים או כלי כתיבה אחר לחברה ששכחה להביא. כשלמישהי מבנות הכיתה נשפך דבק על השולחן, החברות עוזרות לה לנקות את המקום. כשחברה מהכיתה שוכחת להביא כריך, שאר החברות מציעות לה פרי או את הכריך הנוסף שהביאו. זה נעים מאד ללמוד בכיתה בה החברות נותנות משלקן לאחרות ועוזרות זו לזו.

גם אני משתדלת לתת לחברות ולעזור להן בכיתה ובחצר, בשיעור ובהפסקה.

לתת זה גם לקבל

המשך

אני רוצה לגלות לכן סוד: גיליתי שכשאני נותנת לחברות ועוזרת להן, אני גם מקבלת בחזרה.

אני יכולה להוכיח לכן זאת: אתמול אפרת נפלה בחצר ונפצעה ברגלה. ירד לה דם והיא נבהלה מאוד.

ניגשתי אליה, עזרתי לה לקום וליוויתי אותה למורה התורנית. בדרך אליה ניסיתי לעודד אותה כדי שלא תפחד. מאוחר יותר כשהפצע טופל ואפרת נרגעה, היא חייכה אלי. בהפסקה השנייה כשראיתי אותה רצה ומשחקת בהנאה, הייתה לי הרגשה נעימה.

בשיעור התעמלות ראיתי שדינה לא מצאה מקום ישיבה. פיניתי מעט מקום בספסל שעליו ישבתי וקראתי לה לשבת לידי. אחר כך כשהמורה להתעמלות ביקשה שנתעמל בזוגות, דינה הושיטה לי יד והציעה שנתעמל ביחד.

בהפסקה כשראיתי את נעמה מחפשת חברה שתשחק איתה, הזמנתי אותה להצטרף אלינו למשחק המחבואים. בסוף ההפסקה היא אמרה לי: "תודה ששיתפת אותי" וזה ממש חימם לי את הלב.

בתעודה הראשונה של כיתה א' שקיבלתי ממש לא מזמן, המורה כתבה: "טובה היקרה, את מגלה נתינה ומרבה לעזור לחברותיך. זכרי כי: 'לתת זה גם לקבל'. המשיכי לעזור לחברותיך ותגלי שאת מקבלת בחזרה."

כשקראתי את הדברים שכתבה המורה חייכתי... "לתת זה גם לקבל" את זה כבר גיליתי בעצמי. זוכרות?

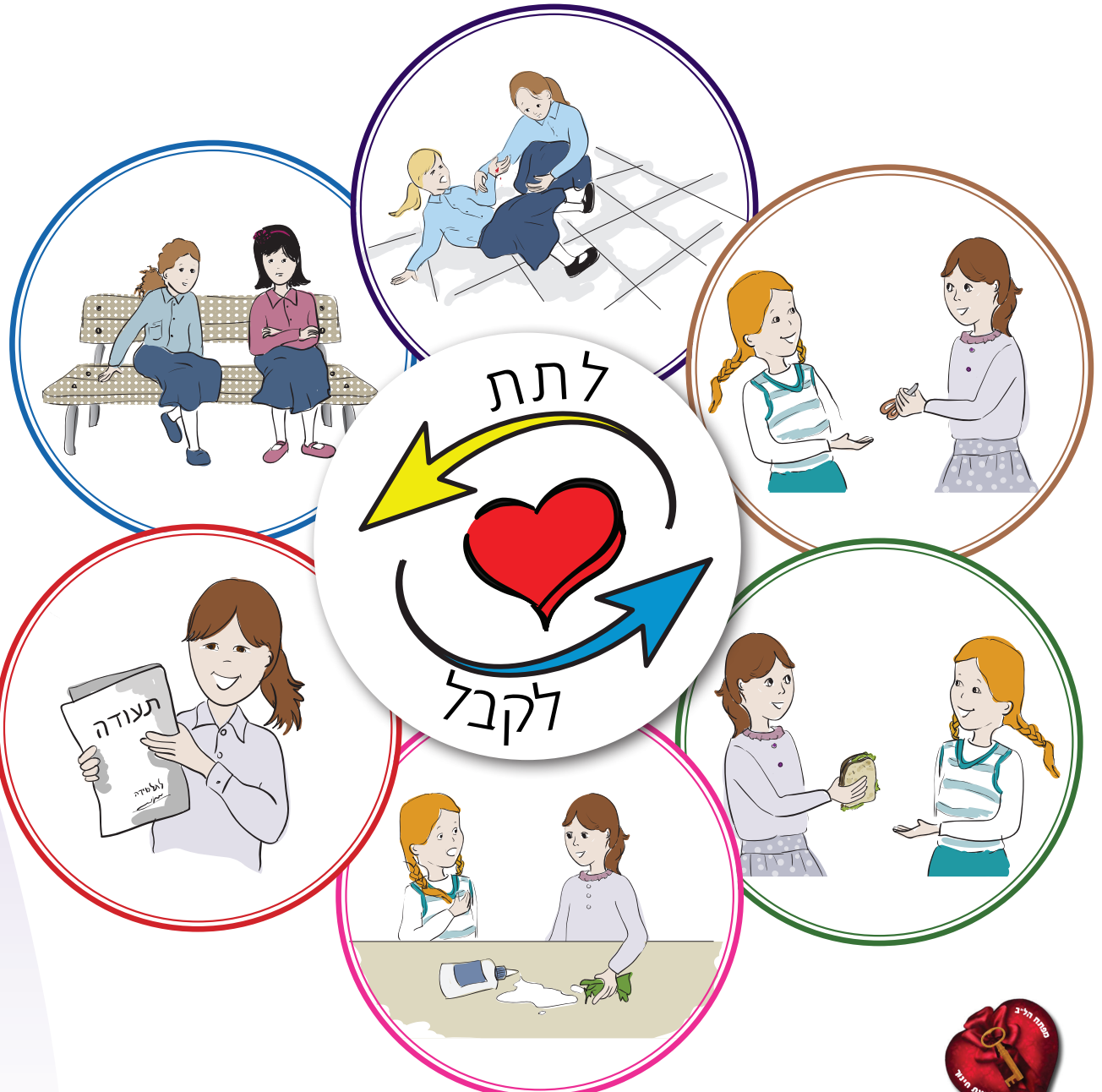
מעגל ראשון: מעגל קשרי פרט קבוצה - נתינה

שוחחו בעקבות הטקסט "לתת זה גם לקבל":

- כיצד הרגישה טובה בתחילת השנה כשהחלה ללמוד בכיתה א' ? מדוע?
 - כיצד מרגישה טובה כעת, לאחר שעברה מחצית שנת לימודים? מדוע?
 - מה נותנות בנות כיתתה של טובה זו לזו? כיצד הן עוזרות זו לזו?
 - מהו הסוד שבו שיתפה אתכן טובה?
 - איזו נתינה גילתה טובה כלפי חברותיה: אפרת, דינה ונעמה?
 - מה "קיבלה" מהן בעקבות נתינה זו?
 - מדוע חייכה טובה כשקראה את הדברים שכתבה לה המורה בתעודה?
 - האם אתן מסכימות עם ההיגד "לתת זה גם לקבל"?
- הביאו דוגמאות למצבים שבהם נתתן (עזרתן, עודדתן, תמכתן, שימחתן, שיתפתן, אמרתן מילה טובה) וקיבלתן בחזרה (חיוך, מחמאה, הכרת תודה, מילה טובה, הערכה, הרגשה טובה). תארו כיצד הרגשתן במצבים אלה.

מעגל ראשון: מעגל קשרי פרט קבוצה - נתינה

מתנסים בלתת ולקבל

טובה העניקה לחברותיה תמיכה, הזמנה למשחק, ליווי, תשומת לב ומקום ישיבה.

בעקבות נתינה זו העניקו לה חברותיה דברים

שונים שגרמו לה הרגשה

טובה: אפרת חייכה אליה,

דינה הציעה לה שיתעמלו

ביחד בשיעור התעמלות

ונעמה אמרה לה תודה.

גם אתן יכולות להתנסות בלתת ולקבל ולברר כיצד אתן מרגישות כנותנות וכמקבלות:

- פזרו על רצפת החדר את הרצועות "נותנים באהבה" המצורפות וקראו את הכתוב בהן.

פעילות אישית

- בחרו רצועה ובה אמירה שהייתן רוצות להפנות לחברה בכיתתכן.

רגעים של נתינה וקבלה

- כל אחת מבנות הכיתה תעניק בתורה לחברה את הרצועה שבחרה ותקריא את הכתוב בה. המקבלות תודינה לחברותיהן.

שוחחו בעקבות הנתינה והקבלה

- כיצד הרגשתן כשנתתן? כיצד הרגשתן כשקיבלתן?

- אלו דברים נוספים תוכלו לתת זו לזו בשיעור ובהפסקה?

(הביאו דוגמאות לנתינה מוחשית ולנתינה מילולית).

כרטיסי "נותנים באהבה"

נותנים באהבה
את משחקת בצורה הוגנת

נותנים באהבה
את מציירת יפה

נותנים באהבה
את עוזרת לחברות

נותנים באהבה
יש לך כתב יד מסודר

נותנים באהבה
את חברה טובה

נותנים באהבה
את משתפת חברות במשחקים

נותנים באהבה
אני שמחה להיות חברה שלך כי...

נותנים באהבה
את משאילה לחברות חפצים בשמחה

מעגל ראשון: מעגל קשרי פרט קבוצה - נתינה

כרטיסי "נותנים באהבה"

תודה ש...

את מתייחסת לחברות בכבוד

אני מזמינה אותך ל...

"חותמים שבוע בנתינה"

- תכננו פעילות "חותמים שבוע בנתינה" שאותה תקיימו ביום שישי בכיתתכן. בפעילות זו על כל אחת מכן לגלות נתינה ולתרום לאווירה ולהנאת החברות.
- חשבו אלו דברים תוכלו להביא לפעילות "חותמים שבוע בנתינה" (הביאו דוגמאות לנתינה מוחשית ולנתינה מילולית).
 - בררו כיצד דברים אלה יתרמו לפעילות: לאווירה, להנאה ולתחושת השייכות של בנות הכיתה.
 - השלימו עם הוריו או עם בן משפחה אחר את הלב "חותמים שבוע בנתינה" (המצורף בהמשך) וכתבו מהי הנתינה האישית שלכן לפעילות. מסרו זאת למורה.

"חותמים שבוע נתינה"

כתבו מה תרצו להביא לפעילות "חותמים שבוע נתינה" שתקיימו בכיתתכן ביום שישי.

"חותמים שבוע נתינה"

בפעילות שנקיים ביום שישי
אני רוצה להעניק:

לתת

לקבל

מעניקה מכל הלב,

רעיונות לנתינה:

- ♥ לקישוט החדר: בלונים, ציורים, מפות שולחן, פרחים.
- ♥ לכיבוד החברות: ממתקים, עוגה, שתייה, כלים חד פעמיים.
- ♥ לפעילות עם החברות:
- ♥ פתגם/שיר/טקסט קצר הקשור לנתינה (אותו תקראו/תשמיעו)
- ♥ שיר ו/או מדרש הקשור לפרשת השבוע (אותו תקראו/תשמיעו)
- ♥ תעודת הוקרה (הכינו תעודת הוקרה לחברה וכתבו עליה את סיבת ההענקה)
- ♥ מדבקות "מחייכות" (סמיילי) לחלוקה לחברות
- ♥ כרטיסי "שבת שלום" לחלוקה לחברות
- ♥ כרטיס "תודה על שאת חברה נהדרת" (הכינו כרטיס וחשבו למי תרצו להעניק אותו)
- ♥ משחק חברתי הקשור לנתינה (חשבו על משחק שתוצו להפעיל באמצעותו את החברות)

מעגל ראשון: מעגל קשרי פרט קבוצה - נתינה

עזרים למורה: מעגל קשרי פרט קבוצה - נתינה

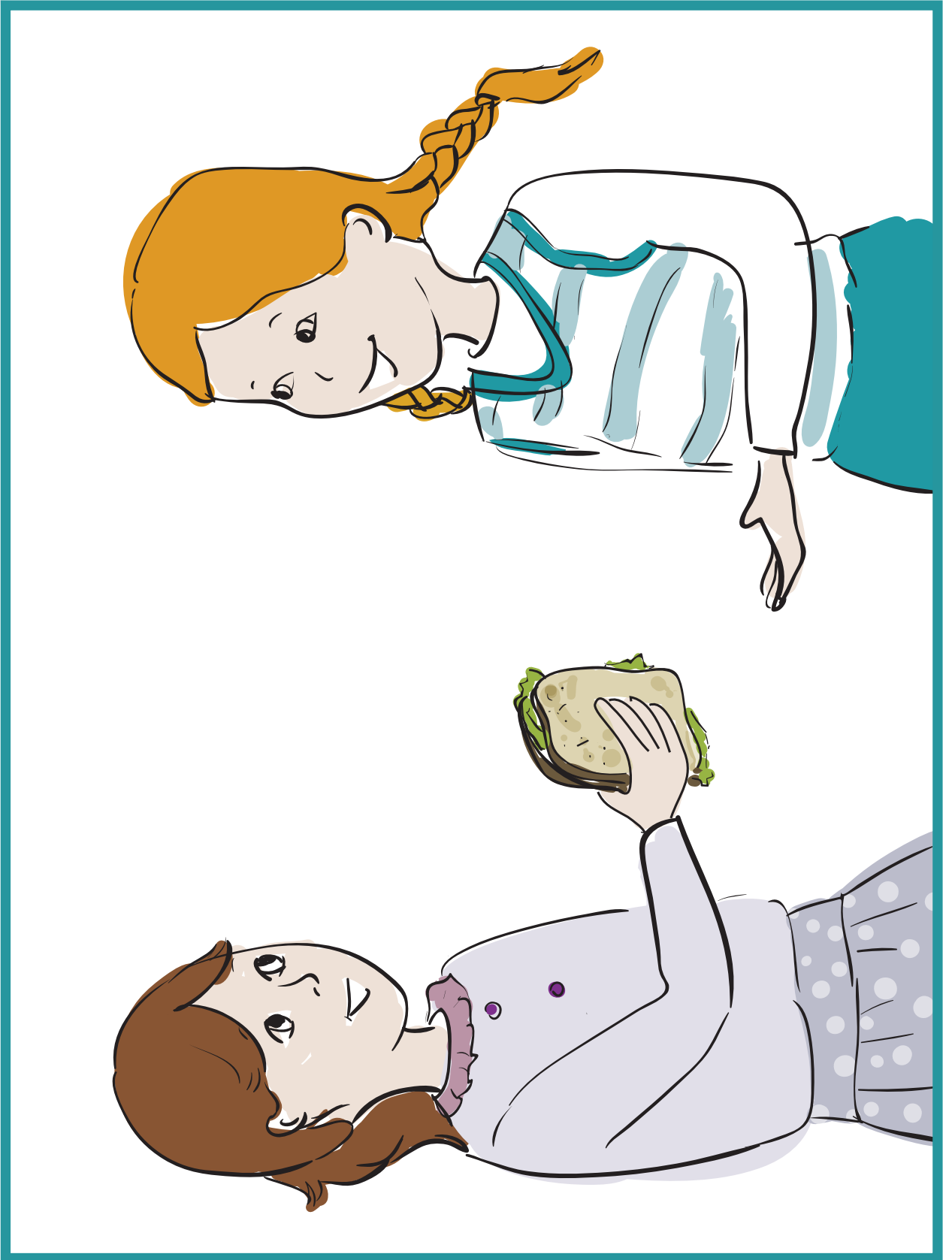

"מפתח הל"ב" - תכנית חברתית ערכית לבתי הספר היסודיים

התכנית פותחה במשרד החינוך באגף לחינוך יסודי והותאמה למגזר החרדי באגף לחינוך מוכר שאינו רשמי

מפתח הלב
החינוך לחיים בחברה

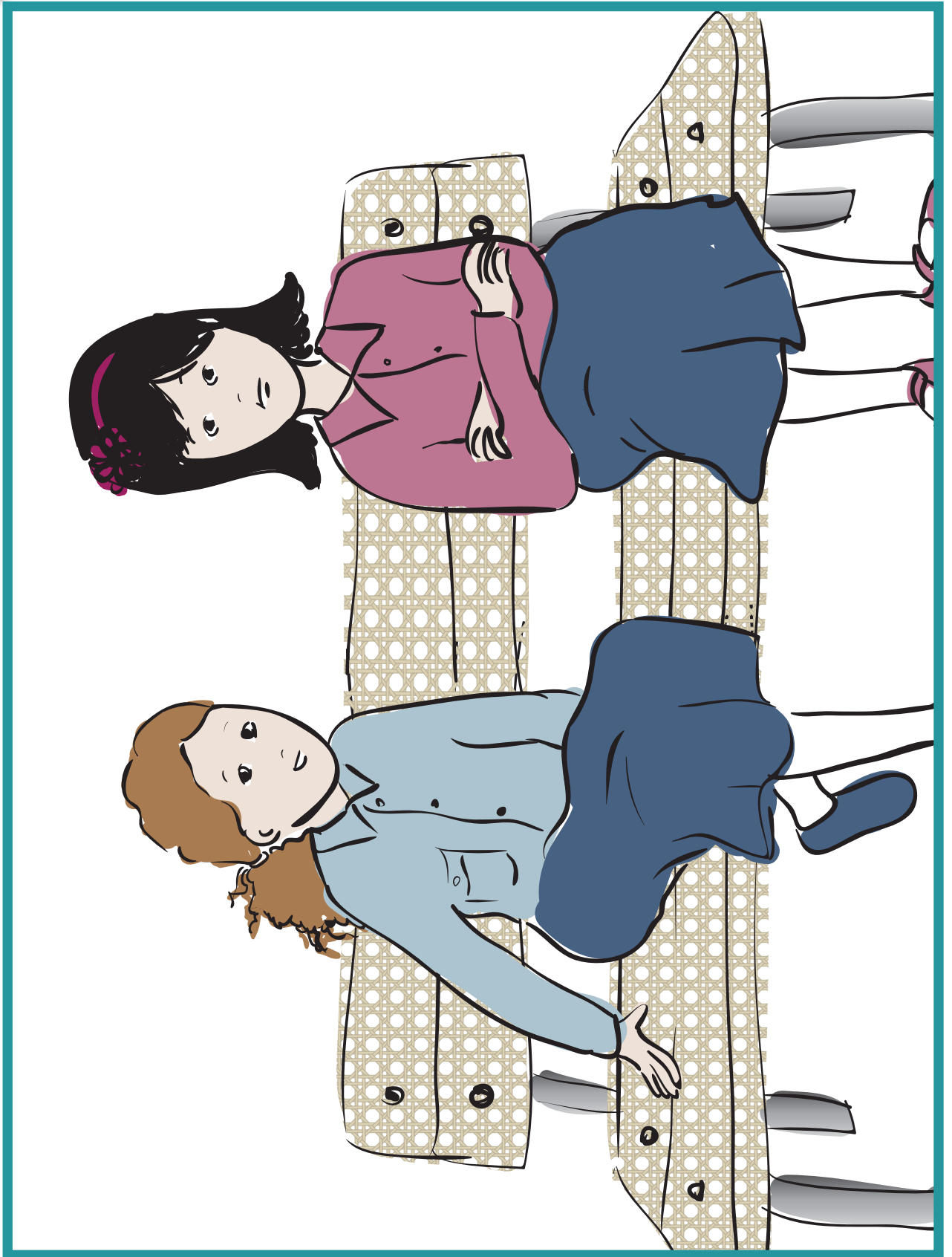
"מפתח הל"ב" - תכנית חברתית ערכית לבתי הספר היסודיים

התכנית פותחה במשרד החינוך באגף לחינוך יסודי והותאמה למגזר החרדי באגף לחינוך מוכר שאינו רשמי

מפתח הלב
החינוך לחיים בחברה

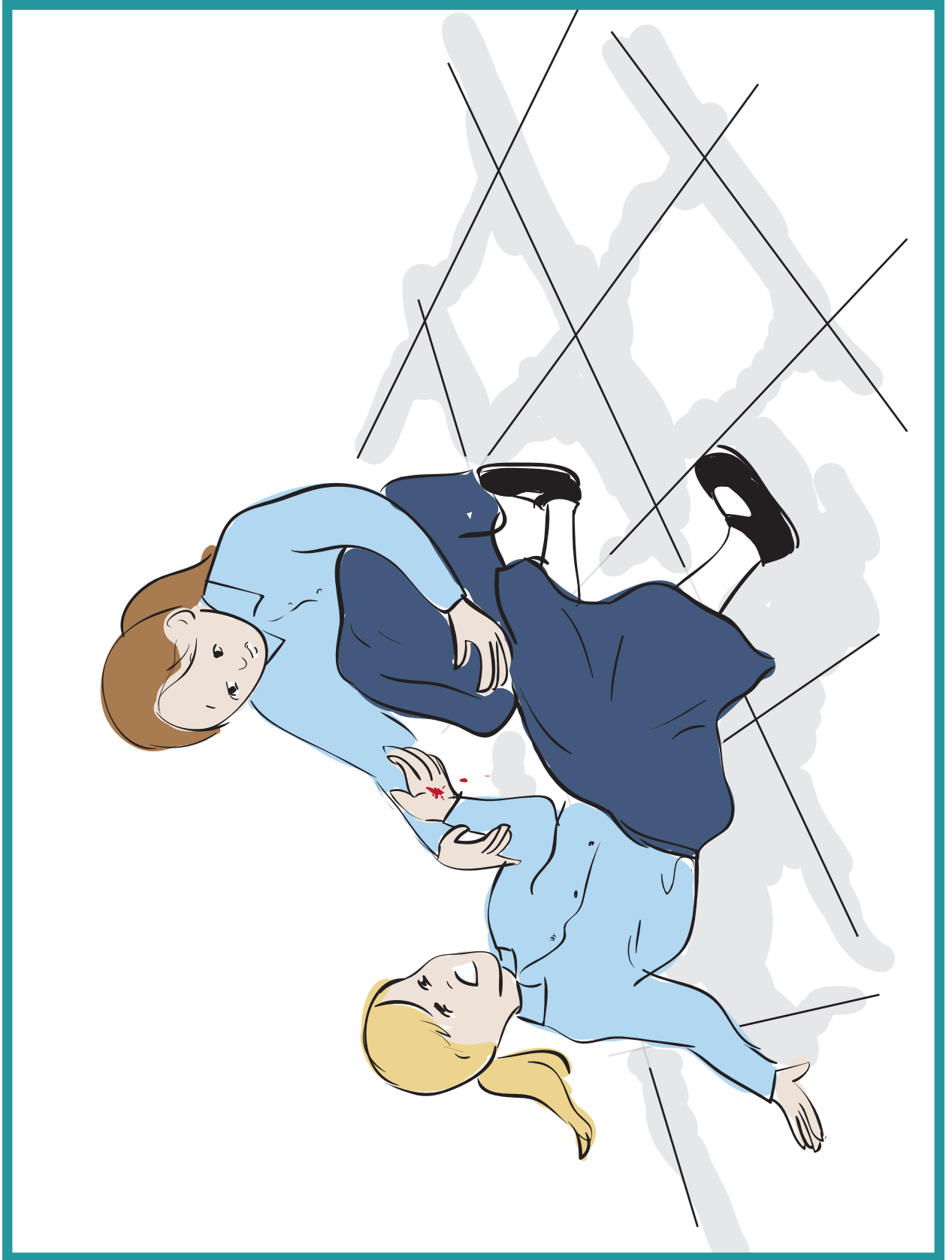

עזרים למורה: מעגל קשרי פרט קבוצה - נתינה

"מפתח הל"ב" - תכנית חברתית ערכית לבתי הספר היסודיים

התכנית פותחה במשרד החינוך באגף לחינוך יסודי והותאמה למגזר החרדי באגף לחינוך מוכר שאינו רשמי

מפתח הלב
החינוך לחיים בחברה